

ตอนที่ 6 การจัดตกแต่งอาหารและจานอาหาร

อาจารย์วไลภรณ์ สุทธา

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

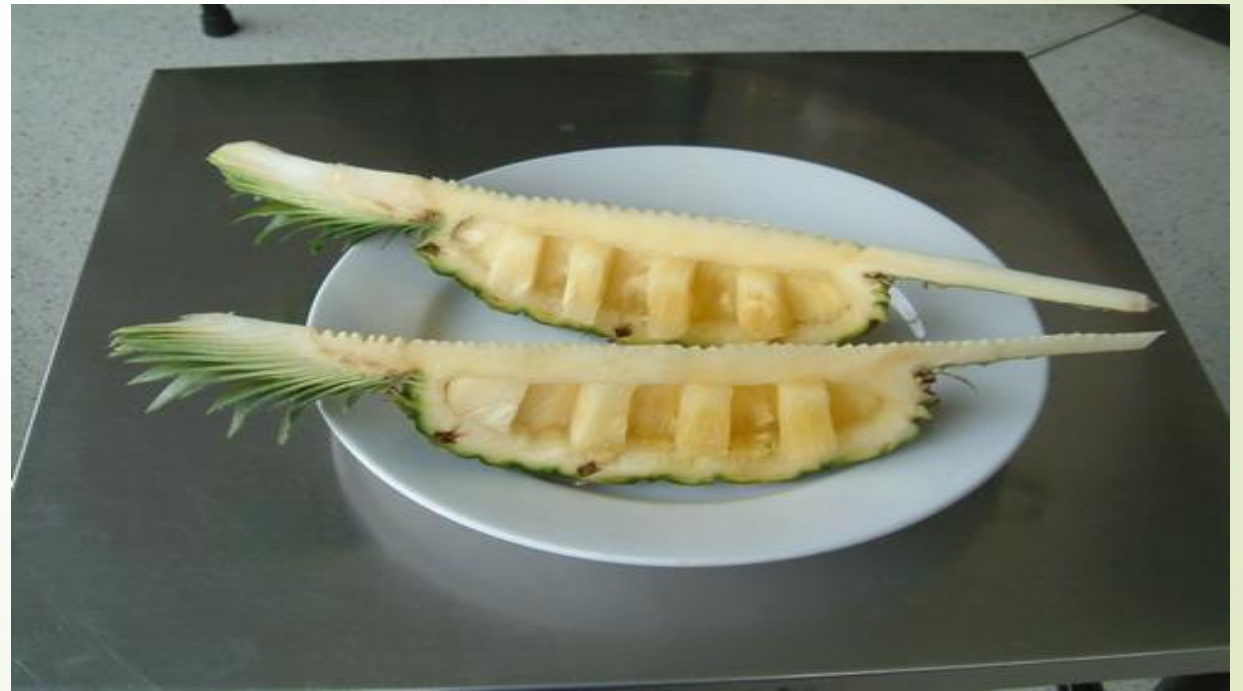
กรอบเนื้อหา

- ความสำคัญของการจัดตกแต่งอาหาร
- หลักการจัดตกแต่งอาหาร

ขั้นตอนการประกอบอาหาร

- เลือกตำรับ
- เตรียมวัตถุดิบอาหาร
- การผสม
- การให้ความร้อน
- การจัดและตกแต่ง

อาหารกับศิลปะ

ภาชนะบรรจุอาหาร

ความสำคัญของการจัดตกแต่งอาหาร

- เพื่อให้อาหารมีรูปร่างลักษณะที่น่ารับประทาน
- ช่วยรักษาเอกลักษณ์ของอาหารแต่ละจาน

หลักการจัดตกแต่งอาหาร

หลังจากประกอบอาหาร เมื่อเสร็จแล้วควรมีการจัดใส่ภาชนะที่เหมาะสม และตกแต่งให้สวยงาม โดยพิจารณาถึง

- ❖ ความเหมาะสมของภาชนะกับชนิดของอาหาร
- ❖ ขนาดของภาชนะกับปริมาณอาหาร
- ❖ สี
- ❖ การจัดวางตำแหน่งของอาหาร
- ❖ ควรดูแลเรื่องของความสะอาดด้วย

องค์ประกอบศิลปะที่นำมาเกี่ยวข้องในการจัดอาหาร

1. ขนาดและสัดส่วน (Size and Proportion) เกี่ยวข้องกับภาชนะที่ใช้ในการจัดอาหาร ควรจัดปริมาณอาหารในงานให้พอดี ไม่ล้นออกมานอกขอบภาชนะ เพราะจะทำให้ไม่น่ารับประทาน

➔ ในการจัดอาหารบนโต๊ะ ภาชนะที่ใช้ควรมีสัดส่วนที่พอเหมาะไม่ใหญ่จนแน่นโต๊ะ หรือเล็กจนตักอาหารไม่ถนัด และไม่วางจนแน่นเกินไป

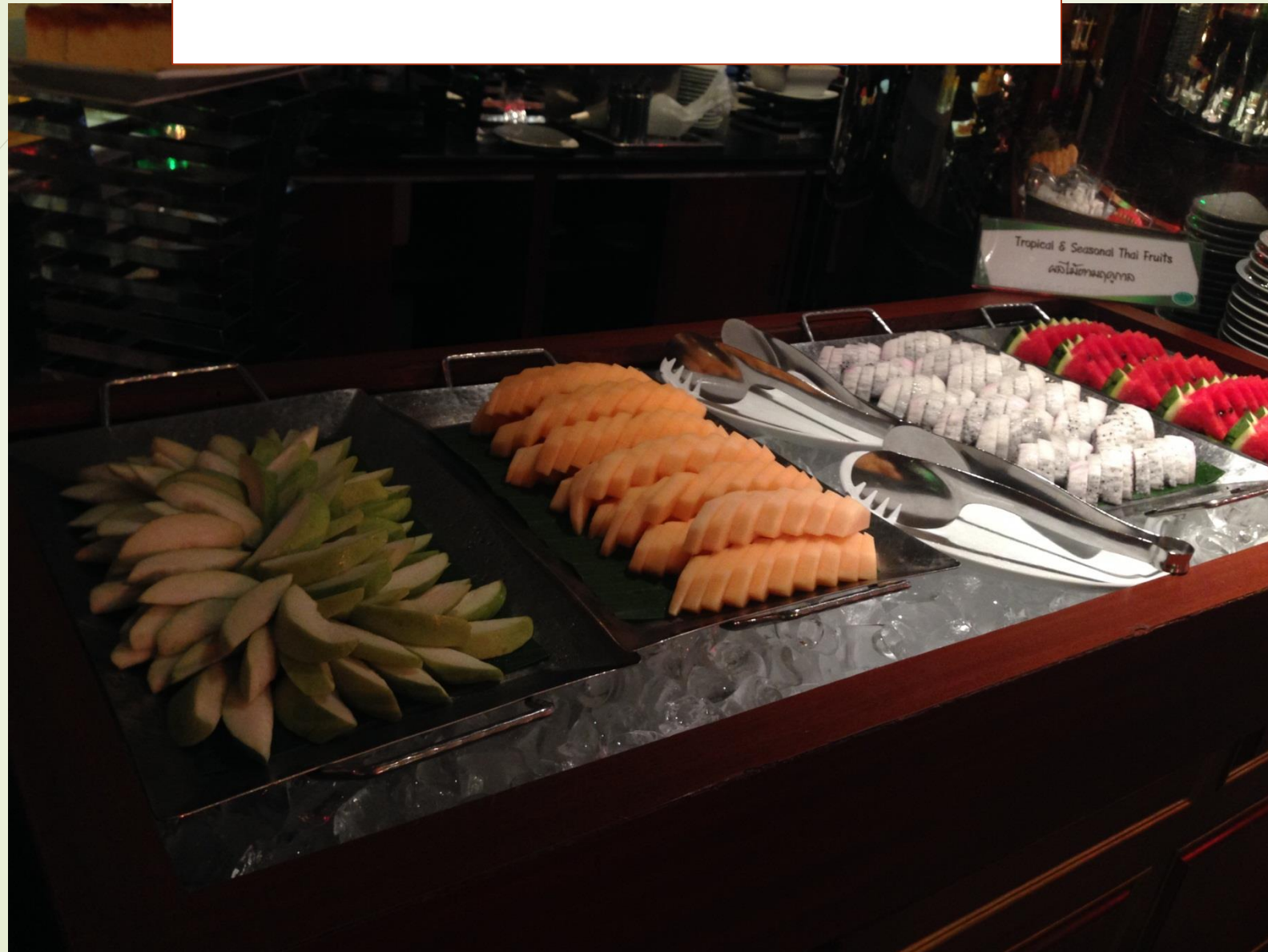

ขนาดและสัดส่วน (Size and Proportion)

ควรจัดปริมาณอาหารในงานให้พอดี

การจัดถาดผลไม้

องค์ประกอบศิลปะที่นำมาเกี่ยวข้องในการจัดอาหาร (ต่อ)

2. ความกลมกลืน (Harmony) พิจารณาจากชนิดของอาหารและภาชนะที่ใช้ เช่น

- อาหารประเภททอดควรใส่ในจาน
- อาหารประเภทน้ำควรใส่ในชาม
- ผลไม้ควรใส่ภาชนะ/ตะกร้าหรือถาดไม้จะสวยงามกว่าใส่ถาดโลหะ

๗๓๗

การจัดขันโตก

<https://images.app.goo.gl/UWtWF1HRhK7q8RDs8>

<https://images.app.goo.gl/EaajvsHQLS2LWhCC6>

สำหรับอาหารไทย

องค์ประกอบศิลปะที่นำมาเกี่ยวข้องในการจัดอาหาร (ต่อ)

3. การตัดกัน (Contrast) เกี่ยวข้องกับ สีที่ใช้ เช่น สีของอาหารหรือการตกแต่งอาหาร แต่ไม่ควรตัดกันมากเกินไป เพราะจะทำให้ขาดความน่าสนใจ

➡ เช่น การจัดตกแต่งโต๊ะอาหารนิยมจัดดอกไม้เพื่อสร้างความสนใจและความโดดเด่นของบรรยากาศ แต่ควรระมัดระวังเพราะอาจทำให้รกและขัดต่อการสนทนาได้

➡ ส่วนสีของอาหารหรือการตกแต่งอาหารสามารถตัดกันได้ตามความเหมาะสมของความสวยงาม

การใช้สีตัดกัน (Using contrasting colors)

การตกแต่ง โดยใช้สีของอาหาร แต่ไม่ควรตัดกันมากเกินไป เพราะจะทำให้ขาดความน่าสนใจ

ตัวอย่างการจัดตกแต่งสีของอาหาร

ความกลมกลืน

การตัดกัน

องค์ประกอบศิลปะที่นำมาเกี่ยวข้องในการจัดอาหาร (ต่อ)

- 4. เอกภาพ (Unity)** ทำได้โดยการรวมกลุ่ม เช่น การจัดจาน ช้อนส้อม วางไว้จุดเดียวกัน หรือ จัดชุดอาหารเข้าด้วยกัน เพื่อใช้ได้อย่างสะดวก และเหมาะสมกับอาหารที่จัด
- ส่วนการจัดอาหารในจานควรจัดให้พอเหมาะ ไม่แผ่กระจาย จะทำให้รับประทานยาก
  - เครื่องปรุงต่าง ๆ ควรอยู่ด้วยกันกับอาหารที่เสิร์ฟนั้น ๆ

ความมีเอกภาพ (Unity)

โดยการจัดอาหารรวมกลุ่มไว้จุดเดียวกัน

องค์ประกอบศิลปะที่นำมาเกี่ยวข้องในการจัดอาหาร (ต่อ)

5. การทำซ้ำ (Repetition) เป็นการจัดในลักษณะเดิม เช่น การตกแต่งจานด้วยลักษณะซ้ำกันแบบเดิมอย่างมีจังหวะ เช่น

- ➡ วางใบผักกาดหอมรอบขอบจาน เพื่อเน้นการจัดอาหารให้ดูเด่นขึ้น
- ➡ การวางอาหารเป็นระยะๆ

การทำซ้ำ (Repetition)

เป็นการจัดอาหารในลักษณะเดิม

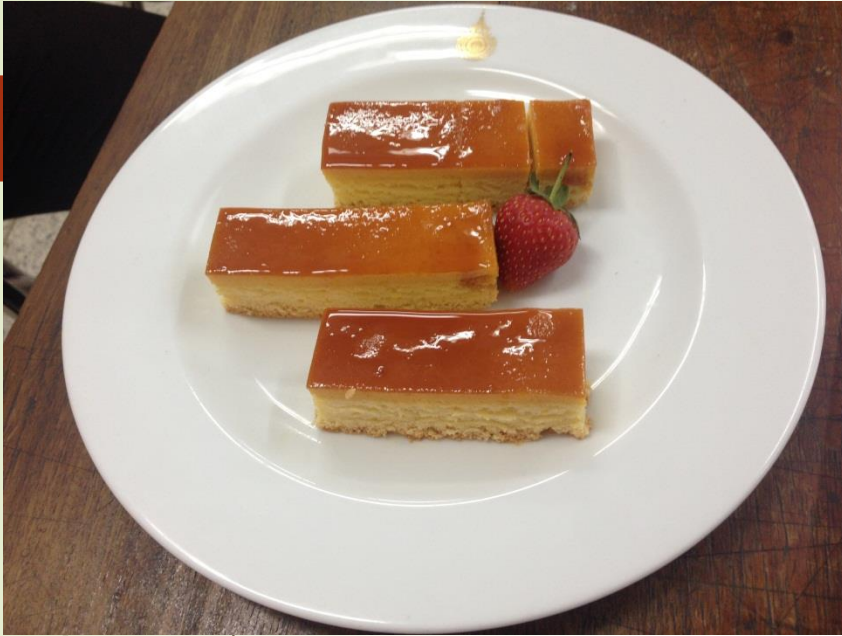

องค์ประกอบศิลปะที่นำมาเกี่ยวข้องในการจัดอาหาร (ต่อ)

6. จังหวะ (Rhythm) ทำได้ทั้งการจัดจังหวะของอาหารบนโต๊ะ และการจัดตกแต่งอาหารในภาชนะ เช่น

- การจัดตกแต่งฝักรอบขอบจาน
- การจัดตกแต่งบริเวณ โต๊ะอาหารด้วยแจกันดอกไม้ หรือเชิงเทียน
อย่างมีจังหวะ เป็นต้น

การจัดจานอาหาร

องค์ประกอบศิลปะที่นำมาเกี่ยวข้องในการจัดอาหาร (ต่อ)

7. การเน้น (Emphasis) เป็นการเพิ่มความน่าสนใจให้อาหาร โดย

คำนึงถึงศิลปะที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ เช่น

- การตกแต่งจานอาหารด้วยงานแกะสลักผัก ผลไม้
- การใช้ภาชนะใบตอง
- การโต๊ะอาหารด้วยการจัดดอกไม้

ผักเครื่องจิ้ม

การแกะสลักตกแต่งอาหาร

<https://images.app.goo.gl/3v7RfnPbQBjNkKGv7>

การตกแต่งจานอาหาร

การจัดอาหาร

แกงจืดสามกษัตริย์

แกงบัวตองผักทอง

องค์ประกอบศิลปะที่นำมาเกี่ยวข้องในการจัดอาหาร (ต่อ)

8. ความสมดุล (Balance) โดยให้พื้นที่ในการจัดวางอาหารกระจายตัวไม่หนาแน่น ในจุดใดจุดหนึ่ง ทำให้เกิดความสวยงามต่อการมองเห็น

➡ พื้นที่ในการจัด โต๊ะวางอาหารในงานเลี้ยง ควรจัดอยู่ในบริเวณที่มีพื้นที่กว้าง สะดวกต่อการตัก ไม่ควรอยู่รวมกันเพราะจะทำให้เกิดความหนาแน่น ควรจัดกระจายให้สมดุล

➡ แยกโต๊ะวางอาหาร ขนมหวานหรือผลไม้ เพื่อสร้าง ความสมดุลของพื้นที่

➡ จัดอาหารในงานควรคำนึงถึงความสมดุลเพราะจะทำให้อาหารดูเหมาะสม

ความสมดุล (Balance)

โดยให้พื้นที่ในการจัดวางอาหารให้กระจายตัว ไม่หนาแน่นในจุดใดจุดหนึ่ง

การจัดแบบไม่คำนึงถึงความสมดุล

ความสมดุล (Balance)

องค์ประกอบศิลปะที่นำมาเกี่ยวข้องในการจัดอาหาร (ต่อ)

9. **สี (Color)** อาหารแต่ละจานจะมีสีสันทันในตัวเอง โดยเฉพาะอาหารไทย เช่น แกงเขียวหวานสีเขียวอ่อน แกงเผ็ดสีส้ม เป็นต้น
  - ➡ การใช้สีตกแต่งอาหารมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการให้อาหารน่ารับประทาน สร้างจุดเด่น และเพิ่มความน่าสนใจ
  - ➡ การใช้สีตกแต่งอาหาร ควรใช้สีจากธรรมชาติ เพื่อความปลอดภัยในการบริโภค

สีจากธรรมชาติ

<https://images.app.goo.gl/aryingQZK6dJvz697>

<https://images.app.goo.gl/pdZrNTsGtzGFJQ6Q7>

ขนมไทยที่ใช้สีธรรมชาติ

<https://images.app.goo.gl/QyrrqWHP6ntGVo1N8>

<https://images.app.goo.gl/SmnuB6hHgmXGe4mT9>

สรุป

- จุดเด่น 1 จุด และส่วนประกอบ จัดวางยึดหลักความสมดุล
- ความเหมาะสมของภาชนะกับชนิดของอาหาร
- ขนาดของภาชนะกับปริมาณอาหาร
- สี
- การจัดวางตำแหน่งของอาหาร
- ความสะอาด

จบการนำเสนอ

